

Udsendt: april 2026

Referat af bestyrelsens 12. møde

Torsdag den 26. marts 2026 kl. 16.00 til 18.00.

Sted: Nationalparksekretariatet

S.U. Afbud til sekretariatet.

D A G S O R D E N

Tematiske oplæg:

Naturprojekter 2026 v. Thomas Vestergaard-Nielsen, Nationalparkens sekretariat

Frivillige i Nationalparken v. Sofie Clauson-Kaas og Søren Nielsen, Nationalparkens sekretariat

Beslutning

- 12.1 Godkendelse af dagsorden
- 12.2 Nationalparkens regnskab for 2025 samt årsrapport
- 12.3 Naturprojekter i 2026
- 12.4 Oplæg til frivillighedsstrategi
- 12.5 Samarbejde med Struckmann fonden, Eskilø

Orientering

- 12.6 Fondsansøgninger vedrørende Ledreborg Landskabslaboratorium
- 12.7 Økonomisk status per 1. marts 2026
- 12.8 Sammenhængende natur i Langvad Å-systemet
- 12.9 Formanden orienterer
- 12.10 Sekretariatet orienterer
- 12.11 Eventuelt

Mødedeltagere:

Torben Flinch, formand
Tina Tving Stauning, Frederikssund Kommune
Erik Olsen, Danmarks Naturfredningsforening
Mette Rose, Friluftsrådet
Per Frydenlund Nielsen, Dansk Ornitologisk Forening
Morten Alfastsen, Nationalparkrådet
Tanja Jordan, Nationalparkrådet
Anders Brusendorff, Lodsejerforeningen
Julie Nielsen, Slots- og Kulturstyrelsen

Afbud fra Tomas Breddam, Roskilde Kommune, Tina Mandrup, Lejre Kommune, Jan Søndergaard, Naturstyrelsen, Henrik Svendsen, Landbrug & Fødevarer, Tanja Blindbæk Olsen, Dansk Skovforening samt Thomas Mahler, VisitDanmark.

Sekretær: Anders Bülow samt Henrik Sidenius Paaby fra Nationalparksekretariatet.

Desuden deltog Thomas Vestergaard-Nielsen, Sofie Clauson-Kaas, Søren Præstholt og Søren Nielsen fra Nationalparkens sekretariat

Beslutning

12.1 Godkendelse af dagsordenen

Beslutning: Referatet blev godkendt

12.2 Nationalparkens regnskab for 2025 samt årsrapport

/v. Anders Bülow og Henrik Sidenius Paaby

Bilag 12.2a Nationalpark Skjoldungernes Land i 2025

Baggrund

Nationalparkens samlede udgifter beløb sig i 2025 til 16.959.912 kr., heraf lønomkostninger på 6.678.510 kr. Nationalparkens indtægter udgjordes af en finanslovsbevilling på 9,2 mio. kr. (efter en konsulentskat på 100.000 kr.), træk på fondsbevillinger (5.609.244 kr.) samt indtægter fra diverse salg og konsulentydelse (1.244.597 kr.). Nationalparkens driftsresultat (indtægter – udgifter) udgjorde herefter 93.929 kr.

I starten af 2025 planlagde nationalparken at budgettere med at øge egenkapitalen med 0,5 mio. kr. i lyset af en planlagt og forventet igangsætning af nye aktiviteter i de kommende år på naturområdet. I foråret viste det sig imidlertid nødvendigt at investere i en båd til driftsopgaver på fjorden, eftersom den private båd, som nationalparkens naturvejleder på fjorden havde stillet til rådighed for opgaverne, måtte tages ud af drift. Det indebærer en investering på 220.000 kr., der i henhold til regnskabsreglerne for nationalparkernes investeringsudgifter straks afskrives i regnskabet.

Indstilling:

Det indstilles, at bestyrelsen godkender årsregnskabet for 2025.

Beslutning:

Bestyrelsen godkendte årsregnskabet for 2025

12.3 Naturprojekter i 2026 og 2027

/v. Thomas Vestergaard-Nielsen

Bilag 12.3a Naturprojekter i 2026 og 2027

Baggrund

Vi oplever en stigende interesse fra private lodsejere til at bevare, forbedre og genskabe natur og biodiversitet i nationalparken – ikke mindst som en følge af aftalen om Grøn Trepert. Det har resulteret i projektforslag om at forbedre og genskabe overdrev, enge og vandhuller samt plantning af mindre skove og krat på hele eller dele af de pågældende ejendomme.

Flere af disse projekter planlægges gennemført i tæt samarbejde med kommunerne. Det gælder især projekter, der bidrager til at realisere omlægningsplanen under Lokal Grøn Trepert for Isefjord og Roskilde Fjord. Her skal særligt fremhæves et fælles projekt for Langvad Å-systemet, som er under udvikling i et samarbejde mellem Roskilde Kommune, Lejre Kommune og nationalparken. Desuden har partierne bag Den Grønne Trepert udpeget et såkaldt (potentielt) signaturprojekt for Elverdamsåen, som også forventes at give særlige muligheder for at skabe ny og mere sammenhængende natur i den vestlige del af nationalparken.

Enkelte projekter vil vi udforme som 'show-cases' med henblik på at inspirere andre private lodsejere. Disse projekter vil typisk rumme en lang række forskellige tiltag og dermed være mere omfattende (og dermed dyrere) end andre naturprojekter.

Der planlægges igangsat projekter på 4 ejendomme:

1. Lynghøjgård, Kattingevej 26 og 32, 4000 Roskilde ('show-cas e')
2. Risagergaard, Bognæsvej 16, 4000 Roskilde
3. Lerbjerggården, Lerbjergvej 18, 4330 Hvalsø
4. Bryggergården, Bryggervej 5, 4330 Hvalsø

Projekterne er beskrevet i bilag 12.3a. De 3 første projekter er estimeret til at koste i alt 1.280.000 kr. over de 2 år 2026 og 2027, og foreslås finansieret af Nationalparken og Lejre kommune i fællesskab. Det bemærkes, at Lejre Kommune endnu ikke har meddelt endeligt, hvorvidt kommunen kan og vil medfinansiere projekterne.

Det 4. projekt, som kan gennemføres i 2026, koster 200.000 kr., og foreslås finansieret af Nationalparken.

Indstilling:

Det indstilles, at bestyrelsen godkender ovennævnte naturprojekter og den foreslåede finansiering (under forudsætning af medfinansiering fra Lejre kommune).

Drøftelse og beslutning:

Drøftelsen og beslutning om dette punkt skete uden formandens tilstedeværelse, da et af projekterne (Bryggergården) er i hans nærmeste families eje.

Anders Brusendorff spurgte ind til, hvordan projekter bliver prioriteret. Thomas svarede, at vi hidtil har kunnet tage de naturprojekter ind, hvor lodsejere har meldt sig interesserede i et samarbejde om at genskabe natur. Hvis vi ikke har midlerne vil gennemførelse kræve ekstern finansiering.

Tina påpegede det mulige dilemma, der kan være i at vi selektivt indgår aftaler med lods ejere – vi skal kunne forklare os. På forespørgsel fra Mette sagde Thomas, at der bliver indgået skriftlige aftaler med lodsejerne om permanente tiltag /omlægninger.

Per udtrykte stor støtte til projekterne.

Tanja spurgte, om det er nødvendigt at plante – komme de ikke af sig selv? Thomas svarede, at af landskabelige hensyn stiles mod forekomst af solitære ege.

Mette påpegede, at vi skal være sikre på, at vi ud fra rent objektive, faglige kriterier ønsker at fremme projektet på Bryggergården (der må ikke kunne rejses mistanke om nepotisme pga. formandens relation til ejendommen). Thomas svarede, at projektet giver rigtig fin mening, da der i naboområderne er etableret en del vandhuller. Erik påpegede ligeledes, at projektet hermed bidrager til en bedre sammenhæng mellem naturområder.

Anders Brusendorff opfordrede til, at der udarbejdes retningslinjer for prioritering af disse mindre naturgenopretningsprojekter.

På baggrund af bestyrelsens drøftelser konkluderede Mette (som næstforperson og i fravær af bestyrelsesformanden), at bestyrelsen godkender sekretariatets indstilling.

12.4 Strategi for frivilligindsats i Nationalpark Skjoldungernes Land

/v. Sofie Clauson-Kaas og Søren Nielsen

Bilag 12.4a Strategi for frivilligindsats i Nationalpark Skjoldungernes Land

Baggrund

I Nationalparkplan 2024-2029 fremgår det, at Nationalparken vil: 'Øge inddragelsen af frivillige kræfter i udviklingen af nationalparken med henblik på at skabe lokal forankring, medejerskab og mobilisere kræfter til at løfte ressourcerkrævende opgaver med naturpleje og naturgenopretning'. Nationalparken har allerede en del erfaringer med mobilisering af frivillige – bl.a. i forbindelse med organisering og afvikling af de årlige affaldsindsamlinger langs fjorden. Nationalparkerne Thy og -Mols Bjerge har betydelige erfaringer med inddragelse af frivillige i nationalparkernes arbejde. Disse erfaringer danner grundlag for formuleringen af det i bilag 12.4a formulerede udkast til 'Strategi for frivilligindsats i Nationalpark Skjoldungernes Land'.

Indstilling:

Det *indstilles*, at bestyrelsen drøfter det fremsatte forslag til strategi og træffer beslutning om strategien.

Drøftelse og beslutning:

Morten refererede, at forslaget har været drøftet i Rådet, og at der er stor opbakning herfra.

Mette fremhævede det positive i at skabe medejerskab til Nationalparken, og opfordrer til, at gøre organisationen /sekretariatet klar til at håndtere frivilligrupperes forslag. Per bakker ligeledes op om strategien, men opfordrede til at overveje om teksten skal strammes op, hvis den skal formidles til frivilligrupper. Erik bakker ligeledes fuldt op. På baggrund af bemærkningerne vedtog bestyrelsen strategien.

12.5 Sekretariatsfunktioner for Struckmann fonden

/v. Anders Bülow

Baggrund

Erick og Ingrid Struckmanns Naturfredningsfond ejer øen Eskilsø i Roskilde Fjord. Fonden ejer og forvalter øen med beskyttelse af naturen og fuglelivet på øen som de primære formål. Eskilsø er fondenes eneste aktiv ud over en mindre beholdning af værdipapirer. Fondens indtægter har indtil nu været landbrugsstøtte samt huslejeindtægt.

Fondsbestyrelsen arbejder ulønnet, og der sidder pt ingen lokale personer i bestyrelsen.

Lige siden Nationalparkens start i 2015 har der været et godt og konstruktivt samarbejde mellem Struckmann-fonden og nationalparken om udvikling af naturværdier og muligheder for naturoplevelser på Eskilsø. I de første år omfattede samarbejdet bl.a. renovering af molen, naturforbedringer ved Klydesøen samt forbedringer af stisystemet og øens borde-bænkesæt. Samarbejdet er i de senere år blevet yderligere styrket gennem tættere sparring og samarbejde om udvikling af natur- og friluftslivsprojekter, udarbejdelse af fondsansøgninger samt ansøgninger og dialog med myndigheder om tilladelser og dispensationer. I den kommende tid vil der i fællesskab blive udarbejdet udbudsmateriale vedrørende konkrete projekter med henblik på realisering af de projekter, der har opnået støtte fra Den Danske Naturfond på i alt ca. 1,5 mio. kr. Der er desuden igangværende drøftelser om opfølgende projekter, som yderligere kan styrke naturværdierne og mulighederne for oplevelser.

Struckmann Fonden ønsker en stærkere lokal forankring. Fonden er desuden ved at afsøge muligheder for, hvordan den bliver mindre afhængig af de EU-landbrugsstøttemidler, som er fondens hovedindtægt.

Fonden har derfor rakt ud for et endnu tættere strategisk og praktisk samarbejde. Fonden ønsker en stærkere lokal forankring rundt om fjorden, og finder Nationalparken som værende den rigtige partner. Fonden vil derfor gerne indlede en mere detaljeret, uformel dialog om rammerne for et sådan tættere og formaliseret samarbejde. Nationalparken er desuden blevet spurgt, om vi kan understøtte fonden med økonomi- og sekretariatsbistand. Denne ydelse købes i dag hos DN. Nationalparken vil i givet fald skulle levere denne ydelse på indtægtsdækkede vilkår. Vi har estimeret ydelsen til 45.000 kr. årligt baseret på opgavebeskrivelsen og det årlige antal regnskabsbilag. Struckmann Fonden gør i denne sæson forsøg med betaling af havneafgift for besøgende til øen med henblik på at skabe et yderligere indtægtsgrundlag. Nationalparkens booking-platform vil kunne bruges i denne forbindelse, og Nationalparksekretariatet arbejder derfor p.t. på at fastlægge forretningsgange for bestilling og betalinger.

Samarbejdet skal beskrives i en samarbejdsaftale med specifikation af den betalingsydelse for sekretariats- og økonomifunktion, som leveres til fonden på indtægtsdækkede vilkår. Bogføring og regnskabsaflæggelse vil ske i et eksternt system.

Nationalparken påtager sig ikke noget økonomisk ansvar for Struckmann fonden ud over medvirken i de eventuelle natur- og friluftsp projekter, som forelægges nationalparkbestyrelsen.

Indstilling

Det indstilles, at bestyrelsen godkender

- at Nationalparken fortsætter udviklingen af det strategiske og praktiske samarbejde med Struckmann Fonden, herunder medvirker til udvikling af projekter på Eskilsø,
- at Nationalparken eventuelt indskrives i Fondens fundats for herved at muliggøre stærkere lokal forankring, og at Nationalparken kan blive repræsenteret i fondens bestyrelse samt
- at Nationalparksekretariatet påtager sig at løse de nævnte sekretariatsfunktioner på betalingsvilkår for indtægtsdækket virksomhed

Beslutning:

Bestyrelsen tiltrådte sekretariatets indstilling.

Orientering

12.6 Fondsansøgninger vedrørende Ledreborg Landskabslaboratorium

/v. Søren Præstholm

Bilag 12.6a. Ledreborg Landskabslaboratorie

12.7 Økonomisk status per 1. marts 2026

v. Anders Bülow og Torben Flinch

Bilag 12.7a Prognose 1 og realiseret regnskab pr. 28. februar 2026

Bilag 12.7b Bevillingsoversigt 1. marts 2026 (eksterne midler)

12.8 Sammenhængende natur i Langvad Å-systemet

v. Thomas Vestergaard-Nielsen

Bilag 12.8a Et sammenhængende naturlandskab i hjertet af Sjælland

12.9 Formanden orienterer

/v. Torben Flinch

Torben orienterede om, at sekretariatet havde afholdt et møde /workshop i februar med initiativtagerne bag projektet 'Kloden på Kanten': Et spektakulært besøgscenter til formidling af klima og bæredygtighed, der tænkes etableret ved RISØ. Formålet var at afklare, om vi kan koordinere og supplere hinanden i f.t. vores ideer om at etablere et besøgscenter i Nationalparken. Der stiles mod at lave en rammeaftale, hvis mål er at skabe synergi mellem de 2 projekter – frem for konkurrence,

Torben orienterede endvidere om, at Nationalparken har modtaget en invitation fra Gevninge-halvøens Udviklings Forum til at deltage i en konference om råstofindvinding – med henblik på at udarbejde et forslag om at forbyde i nationalparkerne. Sekretariatet har ønsket foreningen tillykke med, at de konkrete udpegninger af nye interesseområder nu er udtaget – men takket nej til at deltage i konferencen.

12.10 Sekretariatet orienterer

/v. Anders Bülow

Bilag 12.10a Orienteringer fra Sekretariatet

Anders Bülow orienterede om, at sekretariatet inviterer til sommerfest den 18. juni i vores rammer.

Endvidere, at Anders har deltaget i §17 stk. 4 udvalgmøder i hhv. Lejre og Frederikssund Kommuner, hvilket var positive oplevelser.

Nationalparken har søgt om optagelse i Corolab – et netværk af virksomheder og aktører, der sammen udvikler partnerskaber og initiativer. Corolab står bl.a. bag initiativet 'Kloden på Kanten'.

Den skriftlige høring om Naturnationalparken i Bidstrupskovene er udskudt indtil der er udpeget en ny regering.

12.11 Eventuelt

Tina Tving Stauning meddelte, at hun er forhindret i at deltage i bestyrelsesmødet den 8. september.